

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060166709053417

ბრძანება No-795

ქ. თბილისი

04 / დეკემბერი / 2017 წ.

შპს „ენერჯო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქ/ს „ახალსოფელი“-ს დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტში შეტანილი ცვლილების მშენებლობაზე და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტის, ამავე მუხლის მეორე და მეთხუთხე პუნქტების საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №90 (01.12.2017 წ.), ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილ შპს „ენერჯო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქ/ს „ახალსოფელი-35“-ის დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი საკაბელო-საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ენერჯო ინვესტი“-მ საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით № 90 (01.12.2017 წ) გათვალისწინებული სანებართვო პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ენერჯო ინვესტი“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ენერჯო ინვესტი“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ ჯავლიაშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის
სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENT AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF
GEORGIA

KA060115787769117

საქართველო, 0114 თბილისი, გ.გულას ქ. N6; ტელ:2727200, 2727220, ფაქსი:2727237; www.moe.gov.ge
6 G. Gulua Str. 0114, Tbilisi, Georgia, Tel:(+995 32) 2727200, 2727220, Fax:2727237; www.moe.gov.ge

9894

05 / დეკემბერი / 2017 წ.

შპს „ენერგო ინვესტი“-ს

გაცნობებთ, რომ სამინისტროში ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ იქნა შპს „ენერგო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქს „ახალსოფელი-35“-ის დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი საკაბელო-საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. აღნიშნულთან დაკავშირებით გიგზავნით:

თქვენი მიმდინარე წლის 17 ნოემბრის № 06/3790 წერილის საფუძველზე გიგზავნით:

1. „შპს „ენერგო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქს „ახალსოფელი“-ს დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზის პროექტში შეტანილი ცვლილების მშენებლობაზე და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2017 წლის 4 დეკემბრის № ი-795 ბრძანებას;
2. ეკოლოგიური ექსპერტიზის №90 (01.12.2017 წ.) დასკვნას.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული
ერთეულის ხელმძღვანელის მოვალეობის
შემსრულებელი

მაია ბერაძე

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულოვას ქ. ნა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 90

1 დეკემბერი 2017 წ

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - „ავანი ჰესი“-ს და ქს „ახალსოფელი-35“-ის დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი საკაბელო-საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის ცვლილება
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - შპს „ენერგო ინვესტი“. ქ. თბილისი, ქ. წამებულის გამზირი/ზოჭორმის ქუჩა № 50/18
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - ყვარლის მუნიციპალიტეტი
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 20.11.2017 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - შპს გამა კონსალტინგი

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილია შპს „ენერგო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქ/ს „ახალსოფელი-35“-ის დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი საკაბელო-საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზმ) ანგარიში.

საპროექტო ეგზ განთავსება დაგეგმილია კახეთის რეგიონში, ყვარლის მუნიციპალიტეტში კერძოდ სოფლების თივის და ახალსოფელის მიმდებარედ.

აღნიშნულ პროექტზე საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ გაცემულია №23 (11.04.2017 წ) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა. აღსანიშნავია, რომ ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა დღეისათვის დაწყებული არ არის.

მშენებარე ავანი ჰესის პროექტში შეტანილი ცვლილების მიხედვით, რაც ითვალისწინებს ჰესის სააგრეგატო შენობის ზედა ნიშნულზე გადაადგილებას, საჭირო გახდა ელექტროგადამცემი ხაზის დერეფნის დაგრძელება დაახლოებით 1,2 კმ-ით. ეგზ-ს დანარჩენი 6,2 კმ-მდე სიგრძის მონაკვეთის დერეფანი/საპროექტო პარამეტრები უცვლელი დარჩა. შესაბამისად, ეგზ-ს 6,2 კმ-იან მონაკვეთზე არ შეცვლილა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან უკვე შეთანხმებულ დოკუმენტში მოცემული გარემოზე ზემოქმედების მასშტაბები და გავრცელების არეალი.

გზმ-ს ანგარიშის თანახმად:

განხილულია ეგზ-ს შემდეგი ალტერნატიული ვარიანტები: არაქმედების ალტერნატივა; ეგზ-ს დერეფნის ალტერნატივები; ეგზ-ს ტიპის ალტერნატივები. იმის გათვალისწინებით, რომ ჰესის პროექტში შეტანილ ცვლილებებზე უკვე გაცემულია შესაბამისი ნებართვა, რომელმაც გამოიწვია ასევე ნებართვამიღებული ეგზ-ს ტრასის ცვლილება - არაქმედების ალტერნატივა უგულვებელყოფილი იქნა. წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით ეგზ-ს განსახილველი 1,2 კმ-იანი მონაკვეთის დიდი ნაწილი (დაახლოებით 860 მ სიგრძეზე) დაგეგმილია, მდ. ავანისხევის ხეობაში გამავალ გრუნტის საავტომობილო გზის დერეფანში. დანარჩენი 340 მ სიგრძის მონაკვეთი კი ემთხვევა ჰესის სააგრეგატო შენობის ახალ უბანთან დაგეგმილი მისასვლელი გზის დერეფანს. შესაბამისად სხვა დერეფნის ალტერნატიულ ვარიანტს გაცილებით დიდი ზემოქმედება ექნებოდა გარემოზე. მოხდებოდა აუთვისებელი ფართობების გამოყენება. აქედან გამომდინარე შერჩეული დერეფანი უალტერნატივოა. საპროექტო 1,2 კმ სიგრძის მონაკვეთისთვის შერჩეული იქნა საჰაერო ეგზ. აღნიშნული გადაწყვეტილება მიღებული იქნა საპროექტო დერეფანში არსებული რელიეფის გათვალისწინებით. ასევე იმ გარემოების შედეგად, რომლის მიხედვითაც საჭიროა მდ. ქვაწერისწყალის კალაპოტის გადაკვეთა. საკაბელო ეგზ-ს მოწყობის შემთხვევაში დერეფნის მდინარისეული ეროზიისგან დაცვისთვის საჭირო იქნება დამატებითი ღონისძიებების გათვალისწინება. საჰაერო ეგზ-ს შემთხვევაში კი საყრდენი ანძები მოეწყობა მდინარის კალაპოტისგან უსაფრთხო მანძილზე.

საპროექტო ეგზ-ს განსახილველი 1215 მ სიგრძის მონაკვეთი იქნება საჰაერო ტიპის. მის ფარგლებში მოეწყობა 16 საყრდენი ანძა. საყრდენი ანძები იქნება საბურღი (სამაგრი)

ფოლადის მილებისაგან დამზადებული, რომელიც გამოიყენება 35 კვ ძაბვის ელექტრო გადაცემის ხაზების მშენებლობაში ქარის II და III კლიმატური რაიონების და ყინვის II კლიმატური რაიონების მინიმალური და მაქსიმალური ტემპერატურის პირობებში. საყრდენების გრუნტში გამაგრება გათვალისწინებულია ხიმიწარმოებით.

ეგზ-ს პროექტში შეტანილი ცვლილების შედეგად პრაქტიკულად უცვლელი რჩება მშენებლობის ორგანიზაციის საკითხები. ეგზ-ს სამშენებლო სამუშაოებს მოემსახურება მშენებარე ავანი ჰესის სამშენებლო ბანაკი და ამ მხრივ დამატებითი ნაკვეთის ათვისება არ იგეგმება.

მოსამზადებელ ეტაპზე, მცენარეული საფარისაგან გაწმენდის სამუშაოები შეთანხმდება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“-სთან. მცენარეული საფარის მოხსნის სამუშაოები განხორციელდება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პერსონალის მეთვალყურეობით. მოხსნილი მცენარეული საფარის დროებითი დასაწყობება მოხდება ცალკე გამოყოფილ ტერიტორიაზე. მოქმედი გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მიხედვით მოჭრილი ხე-მცენარეები შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“-ს ადგილობრივ ორგანოებს.

ნაყოფიერი ფენის მოხსნა დაგეგმილია საწყისი 4 ანძის (საყრდენები №№1, 2, 3 და 4) ფარგლებში. აღნიშნულ მონაკვეთში, ანძების საყრდენების განთავსების უბნებზე ნაყოფიერი ფენა მოიხსნება დაახლოებით 200 მ² ფართობზე. ნაყოფიერი ფენის სიმძლავრის (10 სმ) გათვალისწინებით მოსახსნელი ნაყოფიერი ფენის მოცულობა იქნება დაახლოებით 20 მ³. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა განთავსდება გროვებად, ცალკე ტერიტორიაზე შესაბამისი წესების დაცვით. ნაყარები მაქსიმალურად დაცული იქნება წყლისმიერი და ქარისმიერი ზემოქმედებისგან. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ ნაყოფიერი ფენა ძირითადად გამოყენებული იქნება მილსადენის დერეფნის და ჰესის შენობის სარეკულტივაციო სამუშაოებში. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდეგ სარეკულტივაციო სამუშაოები განხორციელდება „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების მიხედვით.

საკაბელო ტრანშეის და ანძების საძირკვლების ამოღების პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების განთავსება დაგეგმილია უკუჩაყრისათვის. შესაბამისად ფუჭი ქანების დიდი ნაწილი გამოყენებული იქნება პროექტის მიზნებისთვის. მიუხედავად ამის საპროექტო ეგზ-ს მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია წარმოიქმნას მცირე რაოდენობის ფუჭი ქანი რომელიც განთავსდება საპროექტო ავანი ჰესის მშენებლობისთვის გამოყოფილ სანაყაროებზე.

დამოუკიდებელი მისასვლელი გზების მოწყობა საპროექტო ეგზ-ს არცერთ მონაკვეთზე არ იგეგმება. კონკრეტულად საყრდენი ანძების განთავსების ადგილებში მისასვლელად გზის გაყვანა არ იგეგმება განსახილველი 1215 მ სიგრძის მონაკვეთშიც, კერძოდ ჰესის შენობიდან საწყისი 4 საყრდენი ანძა განლაგდება ჰესის შენობამდე მისასვლელი გზის დერეფანში, ხოლო დანარჩენი ანძები მოეწყობა ხეობაში გამავალი არსებული გზის გასწვრივ.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია გარემოს ფონური მდგომარეობის შესახებ, სადაც განხილულია: ფიზიკურ-გეოგრაფიული გარემოს აღწერა; კლიმატი და მეტეოროლოგიური პირობები; გეოლოგიური გარემო; ზოგადი გეომორფოლოგიური პირობები; რაიონის გეოლოგიური აგებულება; სეისმური პირობები; საპროექტო ეგზ-ს დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები; საპროექტო დერეფნის ჰიდროგეოლოგიური პირობები; ჰიდროლოგია; ბიოლოგიური გარემო (ფლორა; ფაუნა; საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ფაუნის სახეობები, რომლებიც შეიძლება შეგხვდეს საკვლევ ტერიტორიაზე; მდ. ავანისხევის იქთიოფაუნა); ნიადაგები და ძირითადი ლანდშაფტები; სოციალურ-ეკონომიკური გარემო.

გზმ-ს ანგარიშის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ნაწილი წარმოდგენილია საპროექტო ცვლილების შედეგად (ეგზ-ს სიგრძის გაზრდა 1215 მ-ით) დამატებით მოსალოდნელ გარემოზე ზემოქმედების საკითხებზე.

დაცულ ტერიტორიებთან დიდი მანძილით დაშორების გამო, საპროექტო ეგზ-ს მშენებლობა და ექსპლუატაცია ზეგავლენას არ მოახდენს დაცული ტერიტორიების ბიოლოგიურ გარემოზე.

სარეკონსტრუქციო ეგზ-ს დერეფნის სიგრძის და ჩასატარებელი სამუშაოების მასშტაბების გათვალისწინებით ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება იქნება ძალიან დაბალი. უახლოესი დასახლებული პუნქტი რამოდენიმე კილომეტრშია, ამიტომ საპროექტო ეგზ-ეს რეკონსტრუქციის პროცესში დასახლებული პუნქტისთვის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს.

დასახლებულ პუნქტთან დიდი მანძილით დაშორებისა და გარემო პირობების გათვალისწინებით (ხშირი ხე-მცენარეული საფარი) ხმაურის დონის ზემოქმედება პრაქტიკულად არ არის მოსალოდნელი. სამშენებლო მოედანზე პერსონალი (განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ხმაურის გამომწვევ დასაშვებთან მუშაობის დროს), საჭიროებისამებრ აღჭურვილი იქნება დამცავი საშუალებებით.

საპროექტო ეგზ-ს სიმძლავრის და საცხოვრებელი ზონების დაცილების გათვალისწინებით, ჩატარებული კვლევების საფუძველზე ელექტრომაგნიტური ველების გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება შეფასდა როგორც ძალიან დაბალი. ამიტომ მისი შემარბილებელი ღონისძიებები არ არის წარმოდგენილი.

საპროექტო მონაკვეთზე განთავსდება საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზი და შესაბამისად მიწის სამუშაოები განხორციელდება მხოლოდ საყრდენი ანძების განთავსების უბნებზე. აღნიშნულ უბნებზე არსებული რელიეფური პირობები არ მოითხოვს ფერდობების ჩამოჭრას და გეოლოგიურ გარემოზე სხვა ზემოქმედებას. ყველა უბანზე არსებული საინჟინრო-გეოლოგიური პროცესები დამაკმაყოფილებელია. გამომდინარე აღნიშნულიდან საშიში-გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურების პრევენციისთვის განსაკუთრებული ღონისძიებების გატარება საჭირო არ არის. ეგზ-ს საყრდენების დაფუძნება გათვალისწინებულია მყარ ქანებში, საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნის საფუძველზე. გამოყენებული იქნება რკინაბეტონის საძირკვლები.

სარეკონსტრუქციო სამუშაოების მასშტაბებისა და სპეციფიკის გათვალისწინებით ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი ზედაპირულ წყლებზე.

რაც შეეხება გრუნტის წყლებს: ნეგატიური ზემოქმედება მოსალოდნელია საყრდენი ანძების ფუნდამენტის მოწყობისთვის საჭირო ორმოების გათხრისას. ამ შემთხვევაშიც ზემოქმედება შეიძლება დაკავშირებული იყოს გაუთვალისწინებელ შემთხვევებთან და გარემოსდაცვითი ნორმების დარღვევასთან. საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი გრუნტის წყლების დგომის დონეების მიხედვით, დაბინძურების შედარებით მაღალი რისკი არსებობს საყრდენი ანძები №№1-8 და №№13-16 განლაგების უბნებში. გრუნტის წყლების დაბინძურების პრევენციისთვის გატარდება ყველა ის შემარბილებელი ღონისძიება, რომლებიც გაწერილია ეგზ-ს დანარჩენი მონაკვეთისთვის მომზადებულ გზშ-ს ანგარიშში.

განსახილველი 1215 მ სიგრძის საჰაერო მონაკვეთის დერეფანში ჩატარებული ბოტანიკური კვლევებით დადგინდა, რომ მშენებლობის ეტაპზე ხე-მცენარეულ საფარზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება. საპროექტო ზოლში არ არის წარმოდგენილი მაღალი საკონსერვაციო ღირებულების მქონე ბოტანიკური ნაკვეთები. ტრასის უმეტესი ნაწილი გადის არსებული გზის დერეფანში, სადაც საყრდენი ანძების განთავსება და სადენების გაჭიმვა ხე-მცენარეების მნიშვნელოვან დაზიანებას არ გამოიწვევს. საქართველოს წითელი ნუსხის მცენარე (წაბლის ხე *Castanea sativa*) დაფიქსირდა მხოლოდ ერთ უბანზე, ანძა №12-ის მიმდებარედ. თუმცა აღნიშნული მცენარე არ ექვევება საყრდენი ანძის მშენებლობის გავლენის ზონაში და მასზე ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება.

იმ შემთხვევაში თუ საჭირო გახდა საქართველოს წითელი ნუსხის მცენარეების გარემოდან ამოღება (რაც ამ ეტაპზე არსებული ინფორმაციით ნაკლებად სავარაუდოა), შესაბამისი ქმედებები გატარდება „საქართველოს წითელი ნუსხისა და წითელი წიგნის შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის, პირველი პუნქტის, ვ) ქვეპუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან შეთანხმებით.

პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული ხე-მცენარეების დეტალური სახეობრივი და რაოდენობრივი აღწერა მოცემული იქნება გზშ-ს ანგარიშის ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარსადგენ ვერსიაში, მას შემდეგ რაც შესრულდება მშენებლობისათვის გამოყოფილი ტერიტორიის გამიჯვნის და მერქნული რესურსის აღრიცხვის სამუშაოები (ტაქსაცია).

წარმოდგენილი კოორდინატების შესწავლით დადგინდა, რომ საპროექტო ტერიტორიის 9934 კვ.მ. ფართობიდან „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით 5500 კვ.მ. ფართობი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში.

გზშ-ს ანგარიშს დანართის სახით თან ახლავს სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო"-ს უფროსის მ/წ 28 ოქტომბრის №948/ს ბრძანება - შპს „ენერჯო ინვესტი“-სთვის კახეთის სატყეო სამსახურის, ყვარელი-ლაგოდეხის სატყეო უბნის, ახალსოფლის სატყეოს №67 კვარტლის №10; №11; №12 ლიტერებში 2051 კვ.მ მიწის ფართობზე სპეციალური დანიშნულებით ტყითსარგებლობის უფლების მინიჭების შესახებ.

აღსანიშნავია, რომ ეგხ-ს განსახილველი 1215 მ სიგრძის მონაკვეთის დერეფანი, სხვა მონაკვეთებთან შედარებით, გაივლის დასახლებული ზონიდან მოშორებით, ტყიანი ადგილების მომიჯნავედ. თუმცა ანთროპოგენური გავლენა ამ ტერიტორიებზეც შესამჩნევია, ვინაიდან ავანი ჰესის მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოების პროცესში ხეობაში გამავალ გზებზე სატრანსპორტო გადაადგილება საკმაოდ ინტენსიურია. ამასთან ერთად სამშენებლო მოედანზე ჩასატარებელი სამუშაოები არ იქნება ხანგრძლივი. აღნიშნულიდან გამომდინარე კონკრეტულად ეგხ-ს სამშენებლო სამუშაოები მნიშვნელოვან გავლენას ვერ იქონიებს ცხოველთა საბინადრო ადგილებზე. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ დარჩება მხოლოდ საჭაერო ეგხ-ს მუდმივი ინფრასტრუქტურა (საყრდენი ანძები და სადენები), რომელიც ხმელეთის ცხოველებისთვის განსაკუთრებულ ბარიერს არ წარმოადგენს და არ გამოიწვევს ჰაბიტატის ფრაგმენტაციას.

ეგხ-ს პროექტისათვის ფრინველებზე ზემოქმედების რისკების შემცირებისთვის დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები საჭირო არ არის. შესრულება ეგხ-ს ძირითადი ნაწილის პროექტისთვის განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები, რაც გაწერილია პროექტში ცვლილებების შეტანამდე მომზადებულ გზშ-ს ანგარიშში.

ეგხ-ს პროექტში შეტანილი ცვლილება მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების მნიშვნელოვან ზრდას არ გამოიწვევს. ანძების ფუნდამენტების მოწყობისთვის ამოღებული გრუნტის უდიდესი ნაწილი გამოყენებული იქნება უკუყრილების სახით, ასევე ჰესის შენობამდე მისასვლელი გზის მოსწორებისათვის. აუცილებლობის შემთხვევაში ფუჭი გრუნტის მუდმივი განთავსებისთვის გამოყენებული იქნება ავანი ჰესის სამშენებლო სამუშაოებისთვის გამოყოფილი სანაყაროები.

საპროექტო ეგხ-ს მშენებლობის, ასევე მისი ტექ-მომსახურების ეტაპზე წარმოქმნილი მცირე რაოდენობით ნარჩენების მართვა განხორციელდება ეგხ-ს დანარჩენი მონაკვეთებისთვის მომზადებულ გზშ-ს ანგარიშში გაწერილი გარემოს დაბინძურების პრევენციული ღონისძიებების გათვალისწინებით.

წინამდებარე დოკუმენტში საპროექტო ეგხ-სათვის (1215 მ) წარმოდგენილი შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა განხილულია, როგორც 2017 წლის ეგხ-ს დანარჩენი მონაკვეთების პროექტისათვის მომზადებულ გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის და მონიტორინგის გეგმების ნაწილი.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. ეგხ-ს მშენებლობა და ექსპლუატაცია განახორციელოს წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მართვის და მონიტორინგის გეგმების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
2. ვინაიდან, ეგხ-ს დერეფანი გადის სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდის ტერიტორიაზე, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე უზრუნველყოს ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე შესაბამის ორგანოსთან შეთანხმება;
3. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირობე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით;
4. ეგხ-ს სამშენებლო სამუშაოების დაწყება და ეგხ-ს ექსპლუატაციაში გაშვება აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილი შპს „ენერჯო ინვესტი“-ს „ავანი ჰესი“-ს და ქს „ახალსოფელი-35“-ის დამაკავშირებელი 35 კვ-იანი საკაბელო-საკაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული
ერთეულის ხელმძღვანელი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

